

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/17/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317207738
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317207738.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, zast. Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanému: N. M., S.. XX.XX.XXXX, M. XXX XX A. R. XX, o zaplatenie sumy 282,67 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 12Csp/42/2017 - 65 zo dňa 30.11.2017 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 145,17 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 9.3.2016 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie sumy 137,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 9.3.2016 do zaplatenia zamietla.

Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.“

V otázke zmluvnej pokuty prvoinštančný súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co/36/2015 zo dňa 26.5.2016 a považoval zmluvnú podmienku, ktorou sa sankcionuje žalovaný zmluvnou pokutou za porušenie povinnosti neuskutočniť žiaden úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy, resp. dodatku, nemožno hodnotiť inak ako odradzujúcu podmienku a postup, teda ako podmienku neprijateľnú a spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Využitie zákonom danej možnosti ukončenia zmluvy nepredstavuje porušenie povinnosti, za ktoré bolo možné požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvnú podmienku považoval za neplatnú a pre jej neplatnosť nemožno žalobcovi priznať plnenie z takejto dojednanej zmluvnej podmienky.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, a to proti výroku o zamietnutí žaloby a proti výroku o trovách konania a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vyhovel jeho žalobe v celom rozsahu. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu zmluvných vzťahov je podľa jeho názoru plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, kedy došlo k porušeniu zmluvných povinností a výška zmluvnej pokuty sa postupne znižuje v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Má za to, že dojednanie o zmluvnej pokute, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu v neprospech spotrebiteľa.

Poukázal, že znenie dohody o zmluvnej pokute nie je totožné s obsahom znenia dohody o zmluvnej pokute, ktorá bola rozhodnutiami iných súdov vyhlásená za neprijateľnú.

3. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 379 a nasl. CSP) a dospel k záveru, že rozsudok je v napadnutých výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania vecne správny.

5. Je nepochybné, že neuhradené služby zo strany žalovaného aktivovali zmluvnú pokutu (žalobca č.l. 2 spisu) v zmysle článku 2.5 a, b dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 23.6.2015.

6. V prejednávanej veci je teda významným rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.5.2018, sp. zn. 22Co/45/2018 - 90, podľa ktorého nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek, i menej významnom porušení povinnosti, uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu.

7. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Žalobca ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou.

8. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

9. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súdom ako orgánom členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

10. Odvolací súd poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove a hlavne na rozsudok sp. zn. 7Co/36/2015 z 27.4.2015 a 20Co/205/2015 zo dňa 28.4.2016 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/103/2015 - 62 zo dňa 26.1.2016 bolo konštatované, že rešpektovanie zákonného zákazu používania neprijateľných zmluvných podmienok sa vzťahuje aj na súdne konania, v ktorých si dodávatelia v čase ich vyhlásenia už uplatňujú plnenia z nich. Odvolací súd dáva do pozornosti skutočnosť, že v prípade navrhovateľa ide o opakované judikovanie ním upravenej zmluvnej podmienky upravujúcej identický právny vzťah so spotrebiteľmi ako neprijateľnej. Správanie sa právnickej osoby v obchodných a iných vzťahoch zodpovedajúce čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti je dôležité pre kvalitu verejného života.

11. Vzhľadom na upravenú povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorá bola určená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti alebo nepriznania plnenia dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky v § 53a Občianskeho zákonníka odvolací súd považoval všetky námietky odvolateľa uvedené v odvolaní za neopodstatnené.

12. Žalobca namiesto porušovania zákazu ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky ju naďalej používa tak, že z nej uplatňuje na súde práva.

13. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom vyplývajúcim v ust. § 387 CSP.

14. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).